

Følge deraf ogsaa afhængig af den svenske Lovgivning. Den anden Fabrik, nemlig den i Odense, staar, saa vidt jeg veed, i Forbindelse med Sukkeraffinaderierne og af to saadanne Fabrikker, som ere afhængige af Ring, der staa udenfor den egentlige Sukkerøedyrkning, som staa i Forbindelse med en Fabrik i Udlandet og med andre Industrier, synes jeg ikke, man kan vente at faa et klart, bestemt og tydeligt Svar i Retning af, om denne Industri kan lykkes i Almindelighed, selv om den skulde kunne lykkes for dem. Jeg skal kun til Slutning endnu gjøre den Bemærkning, at derved det virkelig var saaledes i vort Fædreland, at der var saa megen Arbeidskraft, at vi fra Statens Side vare nødte til at gjøre Noget for, at Arbejderne kunde faae Noget at bestille, saa var det en anden Sag; men jeg fortrøster mig til at sige, at Stillingen ikke er saaledes. Vi have i Almindelighed ikke for megen Arbeidskraft i vort Fædreland. Det forekommer mig, at man ikke kan have et tydeligere Bevis derpaa end det, at der ligeoverfor Sukkerindustrien er indkaldt flere Hundrede Svenskere paa Lolland, og hvad den anden Fabrik angaar, nemlig den i Odense, have vi af det ærede Medlem fra Odense (S. Koch) faaet oplyst, at den ikke kunde faae Noer nok, naturligvis fordi Landmændene ikke kunde faae den Arbeidskraft, som er fornøden til at kunne dyrke Noer, saaledes at de kunde sælge dem til Fabrikken med Held; de kunde ikke bære Driftsomkostningerne. Sagen er den — det er min Overbevisning — at vore sociale Forhold ere saaledes, at der i Almindelighed ikke endnu er saamegen overflødig Arbeidskraft, at en saadan Industri i Virkeligheden kan trives, og saa siger jeg: Naar Forholdene ere saaledes, skulle vi saa være med til ved Hjælp af Staten, for alle Slattendernes Penge, at fremkøbe en Industri, der fører sociale Forhold med sig, om hvis Skadelighed Ingen er mere enig med mig end det ærede Medlem for Veile Amts 3die Valgkreds (Th. Nielsen). Derfor vil jeg anbefale det høie Thing, at vi faae denne Sag i et Udvalg og at vi saa der se at komme til yderligere Klarhed, thi saa vil det ærede Medlem for Veile Amts 2den Valgkreds (Berg) jo endda kunne faae den Tilfredsstillelse, at vi Folk, der endnu ikke have faaet Klarhed, maatte ville kunne faae en saadan.

Steenstrup: Da det ærede Medlem for Varde (Th. Kruse) er saa stærk i Historien, og han nu efter sin egen Udtalelse har slaaet alle de Medlemmer, der have en anden Anskuelse, aldeles til Jorden, og da han nu tilmed i den sidste Tale har faaet en dygtig Hjælp, vil jeg i al Beskedenhed, da jeg selv meget har arbejdet som Defensor, tillade mig at træde lidt op til disse Statters Undsætning. Jeg er ikke saa erfaren i Historien som det ærede Medlem, thi hans historiske Kundskaber se vi ved

enhver Sag; men min praktiske Livserfaring har ført mig til at være lidt historisk bevandret i denne Sag, hvori min daglige Gjerning fører det med sig. Jeg vil ikke bruge saa flotte Udtryk, som det ærede Medlem brugte, thi ellers vilde jeg sige, at her gjælder det, som gjælder om en vis Mand, naar han læser en vis Bog, men det siger jeg ikke, og jeg siger heller ikke, at derved Sukkerøedyrkning bliver drevet saa energisk, som det ærede Medlem har drevet Studier i Landboindustrien, saa er den meget slet, men det ærede Medlem har været noget flot, om jeg maa bruge det Udtryk, med at seie af Han har sagt, at den landøkonomiske Literatur har valet saaledes, — har i sin Optræden været saaledes, at de Theorier, den før har holdt paa, ere blæst væk som Avner for Vinden, og nu var blandt Andet Meierivæsenet som Landvæsenets første og fremmeste Højdepunkt for Dieblisset blæst væk. Altsaa det hører til, at det er blæst væk, at der imorgen er en Opleudstilling ude paa Landbohøjskolen, fordi man vil have den danske Ost til at gaa ud i Udlandet og blive anerkjendt der. Det er Beviset for, at man har smidt Meieriet bort (Afbrydelse), Ost hører jo til Meieri (Stemmer: Stude. Berg: Ost af Stude). Ja, til dem kender jeg ikke. Det ærede Medlem sagde, at hans Grunde ere ligesaa gode som Statsraad Læsdorps. Derved jeg stod ligeoverfor Læsdorph, vilde jeg have en vis Undseelse ved at træde frem, men jeg skal dog vove her at komme lidt ind paa Argumenterne fra Læsdorph Nr. 2. Historien, den landøkonomiske Literatur har han ganske vist ikke studeret grundig; thi ellers vilde han have set, at en anbefaling af Bøyledriften er ikke smidt overbord, og at man ikke med Hensyn dertil har forandret Standpunkt. Tværtimod, ved de forskjellige nye Kulturplanter, der ere fremkomne, har man søgt at skaffe Bøyledriften Anvendelse; men naturligvis har man ikke i 1830 eller 1840 kunnet bruge visse Kulturplanter dertil, da man ikke kjendte dem. Det ærede Medlem sagde, at dette Sukkerpørgsmaal er uddebatteret her i Landet; det var veiet og fundet for let i Løbet af 3 Aar. Det ærede Medlem maa være en god Pædagog, naar han kan opdrage sine Børn i 3 Aars Alderen til at være vogne Mænd. Naar han vil bevise, at det er at være veiet og fundet for let, at Noget ikke i Løbet af 3 Aar har kunnet komme til fuld Vægt, saa paahviler Bevisbyrden ham at vise, at dette i andre Lande har været muligt i 3 Aar. Men det har jo vist sig i andre Lande, at denne Industri kun gennem en Menneskealder har kunnet bringes frem. Naar han altsaa siger, at nu er denne Industri veiet og fundet for let, saa er det, fordi han uberettiget og uretfærdig lægger andre Momenter til Grund, end der lægges til Grund andetsteds. Hvad han skal bevise, er, at naar man i andre Lande har kunnet bringe Industrien frem i en Menneskealder, skal det her kunne ske i